

Az Isteni tudás -miként a Nap-
Keleten kél és Nyugaton lehanyatlik.

Jásztörténet

Vissza az alapokhoz.

A mából kiindulni és visszafelé gombolyítani a történetiség fonalát oly kilátástalan kísérlet volna, mint a millió ágra bomló fonal egy szálának nyomon követése. Ha teljesen képszerűek akarunk maradni, akkor képzeljünk el egy szálát, úgy a végtelen térben. Ragadjuk meg és kezdjük el visszakövetni. Hamarosan elágazáshoz érünk és találgatjuk, hogy az elágazás mely ága vezet az eredethez és melyik; egy az általunk megragadott fonal mása. Amennyiben tényleges fonalat/fonadékot követünk, határozottan meglátjuk az elágazott szálak korábbi közös fonatát s azon mehetünk újabb elágazásokig vissza, újabb vastkosabb kötegek felé és így tovább. De ez az emberi kultúrában kézen így nem fogható. Az emberi történet során egyes fajok, rasszok, népek, törzsek, nemzetek, csoportok természet adta mozgásaik során oly gyakorta hatottak, hasonultak, vettek át s egymástól tanultak, hogy szinte reménytelen annak kibogozása mi volt mitől, ki lett kiből? Mindig fellelhetünk, felfedhetünk egy-egy újabb, korábbi titkot, de a teljes valóság örökkön homályban marad. Voltak ráerőltetett hatások, voltak ésszerűségből átvett szokások, voltak önként elhagyott egyedi vonások és természetszerűleg idejüket múlt hagyományosságok. Minden változik. Ami örök, az az örökös változás.

Kinyilatkoztatás.

- a Legfelsőbbtől. Mily kevés és mily bizonytalan, hogy az valóban szent írás. Már az írás is hamis, hisz a kinyilatkozás mindig szóbeli. Szól a Legfelsőbb, majd annak szócsöve, s van ki meghallja, s van ki félrehallja azt. Van ki meghallja s mélyen magába zárja s van ki világgá kürtöli, nem tudva, hogy szavai gyakorta inkább csak ártnak. Hangzik a szó, a kinyilatkozott, békésen csendes, nincs benne indulat nincs benne semmi sem, mi akarás volna, vagy kívánt vágy hangzata. Csak a pusztaság. De oly csöndben, hogy ki közel nem ül, annak tán ajkának dallama. Kellemes, simogat, andalít, megrohan, de értelmét ki érti, ki távol van s ostoba? Száll a szó, száll a hang, egyre csak száll tova, de oly sok a hallgató, ki nem hall meg hangokat. Nem hall, mert tekintget, szerteszt bólogat, keresi értelmét annak, mit szem föl ugyan nem foghat. A kinyilatkozás mindig hang, sosem megnyilvánulás, hisz a megnyilvánuló képe csak oly tartományban hullámozhat, mi a látónak látható. A Legfelsőbb pedig, minden látható tartományt meghalad. Jön hát az írás, jeleknek halmaza s van; aki megérti s van; aki nem olvas. Szolt a szó kevésnek, írás meg vándorol, kézről kézre, szemtől szemhez, olvasva, felfogva, értve; oly sokszor félre s jól ki is forgatva. Úgy tartják, hogy a Legfelsőbb szava, mint a pompázó Nap. De a hozzá fűzött bármily más értelem, csak gyertyaláng pislogás. Még ha milliárd gyertyát is gyújtunk egy csokorba, s ha mögé még tükröt is tartunk mi szorozza, ez mind Nap fényének csak paránya. S hol van még a MINDEN. Csak a Napról, ha esett szó s csak addig, hogy mint ragyog.

Ős-jászok.

Volt idő, elég rég, vagy ötezer éve és volt egy nép, kicsiny nép, de szívében nem véges. Megélte társas lét megannyi kalandját, városban, mívesen alkotva mit kíván (?). Úgy tudta s hitte is, hogy az mind-mind kell. Azt gondolta, kell ház, várfal, templom és palota, szekér és vas üllő, öntözőcsatorna, kell a mív, kell az ék, dísz és kell kellem is, kell a más, alkotás, mi önkéztől származik. Önkéztől, elmétől, végtelen gondolat, de akárhogy rakta is, boldogság elmaradt. Tették, mint szokták rég. Rend volt és áldozat, éltek ők békében nem volt ott kárhozat. Ők voltak az ős jászok.

A lényeg.

Az egyik legősibb kinyilatkoztatás szerint a lényeg, a Legfelsőbb szerves része; a lél. Ő ki értelmet sugároz élőből, ő ki áthat minden mozgót s mozdulatlant. És ő az aki/ami -attól függően, hogy valós személyiséget, vagy annak sugárzó energiáját tulajdonítjuk neki- mint a megnyilvánult anyagi világ lényege, benépesíti ezt a rész/egész parányi térrészét a végtelennek, amit az ember mindennek képzel el. Az ős jászok elérték azt a -hétköznapi értelemben- magas kulturális szintet, amit a nagy ó civilizációk maguknak mondhattak. Versenyeztetni műveltségben, minőségben e kimagasló köröket, csak a ma buta vágya, -kísérlete. Hisz mit tud a mai világ legtudósabb tudósa is a lél-ről? Tud anyagról, néha halkán suttog sosemvolt mesebeli szellemről, de még csak a térről -mit leginkább éternek neveznek- sincs képze. Miközben a tér még mindig csak anyag s hol még a fölfogás és hol az értelem. Azt pedig már ne is említsük; ki beszél itt a megtévedt hamis éntudatról. Arról, hogy az emberképre formálódott lények halálos biztonsággal hiszik önmaguknak magukat. Néztél már nyájas olvasó az egyik pillanatban még élő, majd a következő pillanatban holt ember szemébe? Láttad/érezted már a lényegi különbséget, mit legtöbbünk egyenest eltagad?

Teljes élet.

Az ős jászok fölhagyva letelepült életet, vonulva pusztába véglegest, megtanulták, megtapasztalták, hitték, tudták és megélték a teljes életet. E teljes életből csak az hiányzik -de mind- mit ma életnek képzelünk. A vándorló nomád, pusztai élet során eleink semmiben nem szenvedtek hiányt. Századokig! Úgy, vagy negyven generációt. Többet, mint István óta magyar. Nem ismertek tulajdonlást, elbirtoklást, természettől elbitorlást! Emelt fővel éltek, szálfa egyenest és méltósággal haltak, mikor eljött annak is ideje. Mikor íjmester jász elhalt, fegyvere teste mellé került az áldozati máglyára. Volt úgy, hogy kedves lova is és nemegyszer önként belépett e tűzbe örökhű hitvese. Leginkább olyankor, mikor az atya után nem maradt hátra fiú, vagy egyáltalán gyermek. Ha csak leány, vagy leány gyermekek maradtak apjuk nyomán, akkor az anyának nem maradt más földi kapocs, mint hitvese. Ha volt fiú utód, maradt ki lett anyja gyámja, de a döntés, hogy követi e párját, az ő döntése volt. Igen áldozati volt e tűz, mert a felszabadult lél „ruhája” mi hátramaradt, már nem képezte imádat, vagy bármi becs tárgyát.

„Temetkezés”.

Eredendően a jászok ősei kizárólag hamvasztással „temetkeztek”. Vándorló pusztai életük során azonban -elsősorban a tátosok példáján- el-elterjedt a pusztába-vonulás. Az élete végét

megérző/megértő tatos, átadva lelki vezetői, tanítói/tanácsadói helyét utódjának, tatos-botjával elindult napnyugat felé magányosan. Kelet az ébredés, nyugat az elmúlás. (lásd az emberiség sorsát ma is) Mikor elég távolba ért a hátramaradottak szekértáborától, akkor alkalmas helyen botját a földbe szúrta, köntösét gondosan összehajtva maga alá tette, egy szál ággyékkötőben - amúgy csupasz testtel, miként a világra jött- lótusz ülésben lábait a bot köré fonva, átölelve azt, emelt fővel letelepedett. Bevégeztetett. Életműködéseit lassan leállította, a test hátramaradt, a lélek útjára kelt. A lényeg, a lélek magasba szállt a fejtetőn át, el a Föld felől. A tetem oly erővel fonódott a tatos-botra, hogy gyakorta a lecsupaszított csontváz még sok ideig övezte az égre szegezett bölcsesség kopjáját. Innen is eredeztetik a kopjafás tetemjeleket. A lélek nélküli test szinte magzati testhelyzetben ült, a bottal megtámasztva. Az alatta összehajtogatott köntös, fölült a halál beálltakor elernyedtt záróizmok által elengedett testnedveket. Az elárvult test sem trónolhatott lealázó vizelettócsában. A pusztai kóborló ragadozói, szárnyas- és földi dögevői eltakarították a maradék porhüvelyt. Általánosan a „temetkezés” régi hagyománya a védikus elveken alapuló hamvasztás és a hamvaknak folyó vizekbe szórása volt. Később a pusztai nomád élet során a hamvasztás s a hamvaknak szélnek engedése. A pusztában rendszeresen nem voltak gyors folyású folyók, melyek elvihették volna a hamvakat, márpedig a lassúad folyású és álló vizek nem hordják szét a megmaradt port. Egyhelyben hatnak azok vissza és kedvezőtlenül. A szélnek engedés folytán szerte szálltak a test maradék részecskéi. Közben mindig fel-fel tűnt a végső pusztába-vonulás a tatosok példáján keresztül azoknál is, akik nem akartak családjuk terhére lenni tehetetlen öregségükkel, vagy valami olyan vétket követtek el, hogy csak az önkéntes eltávozást látták méltó áldozatnak. Ezt a módját választották az eltávozásnak azok is, akik érezték, hogy gyógyíthatatlan testi bajuk, betegségük végzetes. A tiszta szellemű, őszinte személyek tudták, hogy eljött az újabb megtestesülés ideje, ez a porhüvely már nem segít a lelki tisztulásban, csak hátráltat a tanulásban. Oktalan ragaszkodás volna a további küszködés. Nem volt ilyenkor búcsúzkodás, sírás, rívás. Mindenki értette, hogy most eddig és nem tovább. Nevezhetnénk e helyzetet egyfajta öngyilkosságnak, de messze nem az volt. Önkezével senki nem vetett véget életének. A test elhagyása bármily okból is, egy nagyon magas szintű tudati állapot folytán jöhetett létre.

Megtelepedés.

Az ősi jászoknak megvalósított tudásuk volt az újabb és újabb életek körforgásáról. Egész életüket végigkísérte a tudat, hogy egy élet az egy állomás, ahol tanulni, okulni kell s követi azt még számtalan újabb lét. Minden tettük, egész életük a teljes tudás ismeretén alapuló hagyományt követte. Ismerték a tudást, de belátták, hogy amíg azt meg nem valósítják, addig marad e gyarló földi lét. Tudták, hogy a letelepülés, az állandósult vélt biztonság képzelete, az örökös földi léthez köt. Nincs megszabadulás. Az egyhelyt történő berendezkedés minden szállal ide köt, pedig a lényeg nem anyagi természetű. Mindenki a boldogságot keresi, mert tudja, hogy létezik, de az anyagi lét nem a boldogság hazája. Vannak bölcsék akik azt tartják, hogy a földi boldogság, csak a szenvedés hiánya.

Íjászok.

A pusztai ősi jász, jó lovas és jó nyilazó. Íj legfőbb fegyverük, mi elme és célpont közt távot áthidal. Oly remek íjászok, hogy párjukat ritkították, szó szerint; ritkították, mert ki rájuk tört annak az volt végzete. Oly módon harcoltak, hogy nagy távot tartottak. Izmuik úgy feszült, mint íjaik

idegje s nyilak hegyei nem vittek félelmet. Jász nyíltól nem kellett senkinek tartani, mert aki kivívta, hogy forduljon ellene, annak volt megváltás, pillanat s már halál. Sérültet, rokkantat sohasem hagyott jász. Küzdelemben voltak ők maguk a sorscsapás, ha kísértette valaki önsorsát harcosan, azt dicső jászok nyila teljesítette be nyomban. Közélről nem küzdöttek, verejték nem lepte őket, sem saját sem ellené, hideg volt teljesen. Hideg; a fejében, kőkemény; szívében, mint a bakó, kit az uralkodó hatalmazott fel arra, hogy segítsen újabb életre méltatlan galádokat. Ellenség tisztelte, mert hódító; jászokból soha nem lett. Nem vágytak ők más javára, földjére, sem jószágára. Beérték a harci dicsőséggel. Rabot nem fogtak, szolgát nem tartottak, úgy volt minden jász úr, amiképpen szolgál! Kőkemény -szólt előbb- igen, de csak a harcban, mit önmaguk, maguktól soha ki nem csaltak. Békében éltek ők magukkal s másokkal, barátság szívüket ugyancsak belakta. Barátság olyforma, ami csak adni ad, barátot úgy fogad amint jó felé az. De nézzük csak íjaik. Mesterij megannyi. Ki-ki a magáét formázta éveikig. Vigyázta, becézte, mind nevének nevezte; Ítélet, Rettenet, Hűbarát s efféle. Az íj sosem volt tárgy. Mire egy harci íj elkészült, addigra oly személyes, bensőséges lett teremtője és a teremtmény közt a viszony, hogy ki-ki csak önfegyverével volt képes kimutatni mestertudását. Persze más íjához nem is nyúltak. Az ilyen íjak más kezében csak közönséges húros botként pengtek. Visszacsapó íj volt jász ősök fegyvere, juhbélből sodorva acélos idegje. Kisgyermek, ha használt, egyfából, botját s amint cseperedett sorra elleste, megtanulta az íjkészítés minden fogását. A több tagból épített íjak felajzása kegyetlen erőt s kifinomult módot igényelt. Mivel mindenki, férfi, nő, ifjú és leány magához mértén bírta fegyverét, annak felajzása, egyedi sajátossága és lőtávolsága mindnek más és más volt. A legkiválóbb íjászok, remek társukkal hétszáz, de akár ezer lépésre is repítették nyilait. A jászok nyilazásában nem az aerodinamika, vagy a ballisztika szabályai voltak a meghatározóak, hanem a metafizikai és a paranormális jelenségek. Különlegességük abban állt, hogy az íj egész alkatával, idegével és megfelelő nyilával a testük, személyiségük részévé vált. A lövés maga egy roppant összpontosítás. Közben kinek-kinek, a hely idő és körülmény szerint más és más hangrezgés-sora kísérte vessejét. Sajátos halálhozók voltak a zengő nyilak. Mikor a megcélzott személy figyelmét a közeledő zummogásra/surrogásra/burrogásra fordította, tekintete találkozott az ércheggel s még hallotta az utolsó hangot; koponyacsontja reccsenését, a nád vessző roppanását és vége. Így harcmódorhoz nem használtak horgos hegyeket, nem volt szükség arra, hogy a hegy nehezen, vagy súlyos szenvedések árán legyen eltávolítható. Az olyan hegyeket használó nyilazók legtöbbször kegyetlen kínokat, vagy örök nyomorultságot okoztak áldozataiknak. Voltak nyilazó népek, akik szándékosan rozsdásított hegyeket is használtak, hogy a sebesült lassú, vérmérgező halálban szenvedjen ki. Voltak akik nyílzáport zúdítottak elleneikre, mind-mind összpontosítás nélküli nyilakkal. Csak sújtsa akit ér, bármi sors, bárhogy. Az ős jász íjász sosem okozott szenvedést. Célzásuk sem célzás volt, a szó hagyományos értelmében. Tekintetükön keresztül elméjük összekapcsolódott a megcélzott ponttal, testük pedig egyesülve íjjal és nyíllal, elvégezte amit a földi fizika megkíván. A tökéletesen összpontosított kapcsolat folytán a vessző, mint egy nyomkövető lövedék, halálos biztonsággal megtalálta célját, még ha az meg is mozdult mindeközben. A gondatlan szemlélő csak pusztai nomádot lát és lovas nyilazót, de a mögöttes nemességet, vagy alantasságot nem képes megkülönböztetni. A harc és az élet kioltása is jellem kérdése, mint maga az emberi lét. Csak pár különbségtétel: hódítás – zsarnokoskodás – más helyének, múltó tárgyainak elbirtoklása – anya-természet bitorlása – rabszolgatartás – vérkeveredés leigázottakkal – oktalan elszaporodás – hamisság – félelem – és így tovább, ezek mind elkerülték az ős jászokat. A hatalmas erő, mivel íj a vesszőt kivetette, a nyíl szabályozottsága, az elme összerendezettségével kapcsolódott egybe s lett tévedhetetlen a találat. Szinte mindig szemre,

halántékra, ritkán -hisz hátulról- nyaki csigolyák közé céloztak. Aszerint, merről közelgett, vagy hátrált támadó. Igen. A menekülő ellenség sem kapott kegyelmet. Aki másra tör, annak egyetlen kedvező visszahatás lehet; az eltávozás s esély egy újabb, nemesebb létre. Egy gyarlóság letudva, új élet, új iskola, új tanulás. A lelki élet a béke s a jámborság élete, nem az erőszaké. Ahol az erősebb győz, az a kárhozottak világa. Lásd a földi lények evolúcióját, ez a romlás harcmezeje, itt nincs nemesedés. Mennél kifinomultabb valaki élő/túlélő képessége, annál szilárdabban kötődik e földi léthez, egyre reménytelenedő felszabadulási eséllyel. Az a lél, aki az anyagi lét útvesztőjébe keveredett, minél jobban azonosítja magát testi mivoltával, minél jobban berendezkedik az anyagi világban, mennél nagyobb biztonságban véli képzelni önmagát, annál elveszettebb. Annál vaskosabb és súlyosabb a lényegre-, valódi énjére, a létre borított viszony- és kötődésburkolatok milljomréte. Védsisakos, felvértezett ellenség sem volt biztonságban ős jászokkal szemben, hisz hol ellenfél kilátott, ott a nyílt, szemtől szembe harc nyíla is utat talált. Kettős modort alkalmaztak. Nagy távolságokra a halálosan pontos egy lövés, míg közeli célpontok esetében – ötven, száz lépésre– az ugyancsak tévedhetetlen pontosságú, akár hét egymást követő sebes nyílból álló lövéssorozat. Egy korabeli történet szerint egy kitartóan gyakorló jász herceg, az őt gyakorlásában megzavaró kutyának oly gyorsaságban és kivihetetlen pontossággal lőtte hét nyílveszővel át pófáját álkapcsai között, hogy nyomban elhagyta oktalan ugatását, de azért el nem pusztult. Az íjmesterek, akik gyakorta nők közül is kikerültek, oly egyhegyűséggel figyelmezttek a célpontra, hogy a kiszemelt áldozatnak csak megcélzott találati pontját látták. A lövés pillanatában szemük semmi más képet nem fogott fel udvarában. A szennyezett elméjű ma embere, ilyenre sosem képes. Egyhegyűség = tévedhetetlen találat egyetlen veszővel, egyetlen nyílhegygel. Elterjedt mesterpróba volt; zsinórra felfüggesztett, erősen ficáncoló hálnak, előtte sebesen forgó, küllős kerék küllőin át, szemlövással kioltani életét. Elképzeltetlen az a sebesség, amivel a szinte karhosszúságú vessző, úgy suhant át a forgó kerék küllői között, hogy pályáját még a forgástól megzavart lég sem-, nemhogy a küllő nem térítette el. Nyílaik mindig nádból készültek, de hegyük változóan érc, fa, vagy csiszolt pattintott kő volt, rendeltetése szerint. A vizenyős rét ligetes pusztában, aligha akadt nyílegyenes rostirányú ág, amiből megfelelő vesszők faraghatók lettek volna. Annál számosabb volt a nádasok világában a tökéletes nádszál. Könnyű, egyenes, erős. Üreges testének köszönhetően, ügyesen kapcsolható a kívánt hegyhez. Ízeinél minden irányba jól terhelhető, míg a két ízület közötti cső palástjába, kiválóan süllyeszthetők a nyíl tollai. A vesszők tökéletesen kiegyensúlyozottak voltak. Az egyensúlyt úgy érték el, hogy a hegyet csirizzel, vagy viasszal a nád sudaras végébe ragasztották. A hegy válla felfeküdt a nádszál csőszerkezetének bütüjére, sőt az utolsó íz belső elválasztó falára is. A vessző másik végébe került minden esetben arányosan az ideghez bevágott íz elé, a három kellő hosszúságú, félbe vágott toll. A toll rendszeren színével, alakjával is jelezte kibocsátóját. A leghíresebb íjmesterek nyilait messze földön ismerték s ha olyan áldozatot találtak, akinek fejében a vessző bennmaradt, tudták ki volt kinek megszabadulását köszönhette az eltávozott. Egyazon vesszőt kétszer sosem lőttek ki. Még az érc hegyet sem mentették meg. Egy ilyen hegy már tisztátalan, magán hordozza áldozata méltatlan cselekedeteinek visszahatását. Újabb tökéletes találathoz már nem alkalmas. Magán viseli az áldozat személyiségének visszahatásait is. Miután a tollakat ügyesen a nád falába eresztették, a hátulso ízt kifúrták és addig töltötték az utolsó előtti ízig száraz homokkal, amíg az egyensúly majdhogynem beállt. A finom kiegyensúlyozást a homokra csepegtetett olvasztott viasszal végezték, mi lezárta a hegy ellensúlyát képező balanszot. A vessző, kiegyensúlyozáshoz szükséges felezését úgy végezték, hogy egy vessző hosszúságú szíjat, vagy zsineget felébe hajtottak s az megmutatta a súlypont helyét. A nádszálakat és a tollakat örökös bolyongásaik közepette folyton

gyűjtötték, hisz a találatkor a vessző rendesen, szálkásan szanaszét robbant. Íjat jól záró puzdrában tartottak nyugodtan, nyilakat tegezben. Felajzott íjat el sosem raktak. Íjak legveszélyesebb ellensége a víz volt. A víz nem csak folyók, vagy esőknek vize, a hajnali harmat is veszélyes lágyító. Ezért attól mindig nagy gondossággal igyekeztek megvédeni.

Lovasok.

Jász íjánál, csak ha lovát tartotta többre. Lovuk mindig volt számos, de minden lovas menetben két lóval járt-kelt. Egyik volt a málhás, lovasa -amúgy nem sok- holmijával, másik a hátas, ki ha megfáradt cserélték málhással. Miért voltak úgy összenőve jászok, de más pusztai nomádok is lovukkal? Egész életük vándorlással telt. Nagy távolságokat jártak be, úttalan utakon. A keleti rétligetes puszták, sík vidékén lóhátról messzebbre elláttak, ügyelve veszélyt vagy éppen barátot. Mint természetlő összeforrt népek kevés meglepetést értek, mert mindenre mi körülöttük élt és mozgott reá voltak hangolódva. Szárnysuhogásból tudták az mily madár, de azt is, hogy hím az vagy tojó, tanonc, vagy agg szárnyaló. Szaglásuk a ragadozókéval vetélkedett. A pusztán százféle fű, gyom, kóró és bokor, zsombék, nádas, vizenyős, ér és patak. A rét napkeltekor szinte mindig ugyancsak harmatos, eső után vizes, nemegyszer sár s dagonya. Télen magas hó, jeges alattom. Így talajon, ilyen aljzaton ahhoz szokott hű patásaik tettek végtelen szolgálatot. Lovuk zömök, nemigen magas, nem épen mutatós, csapzott, kócos szőrrel, de kedves arccal. Tekintetük leginkább a szürke marhák okos, bájos, ártatlan nézését idézi. Patáik oly kemények, hogy patkolni sosem kellett. Kitartásuk végtelen. Kiválóan úsztak. Csak az igen erős sodrású, széles folyókat kerülték addig, míg csendesebb gázlót nem találtak. Ha gázló nem is, de nyugodt volt víznek árja, azon jó lovaik gond nélkül úsztak át. Jász lovára kezet sosem emelt. Az értetlen jószág maradt szabad kóborló, ha akart körülöttük, ha nem hát legyen arszlán (oroszlán) martaléka. Az időkben nem csak farkasok, sakálok, de oroszlánok is éltek a Turáni síkságon. Mivel ők jászoknak sosem volt sürgetős, így vágóban lovuk nem volt ép erős. Vízük mindig akadt, de a legelés csak tavasztól őszig volt korlátlan. A tél kemény és nehéz volt embernek, lónak. Őszre jól föl hizlalták lovaikat és a szemre gyengébbeket, ami tavaszig képes, hogy kibírja, levágták.

Húsevés.

Bár mindig volt körülöttük számos állat, nagy mesterei voltak a hústartósításnak. Így a levágott lovak húsának nagyrészt leszáritották. A húst nagyobb darabokban addig főzték, míg le nem vált az inas csontokról. Akkor az izomrostokat lefejtették, kihűtötték, földarabolva megszáritották. Teljes kiszáradás után porrá őrölték. Hónapokig elállt s mikor el akarták fogyasztani, akkor a rendesen nyír-, kabaktök-, vagy más növényi edénybe, tüzesített kővel vizet forrosítottak és abba keverték a húsport, gyakorta hozzá durvára őrölt teljes gabonát. Az ilyen húsos kásával jól viseltek bármi viszontagságot. Ízlelésük kifinomult. Külön-külön érezték minden éték édesét, sóját. Nem éltek a három fehér méreggel: tisztított liszt, cukor, só. Az ők jászok nagyjából a gondolkodó emberfajhoz tartoztak, de részben az uralkodó, harcos jegyeknek is birtokosai voltak. A gondolkodó emberfaj nem fogyaszt húst, míg a harcosok húsevők. Általánosan a maguk tenyésztette jószágok húsát fogyasztották. Lóét, marháét, birkáét. A sertést nem tartották, nem fogyasztották. A disznó az egyik legtisztátalanabb állat, aki annak húsát fogyasztja diszová válik - tartották- de nézzünk csak körül manapság! Ritka volt a vadászat, halászat. A hagyományos értelemben vadon élő állatok független, szabad lények, köztük ragadozók és zsákmányállatok a természet rendje szerint. Mivel az emberi faj nem ragadozó, ezért nekik nincs közük ezekhez a

lényekhez azon túl, hogy természet adta társaik. A vadászat általánosan a szükséges szörme és prém megszerzését célozta. Természetesen a nomád népek legtöbbször minden útjukba eső, fogyasztható dolgot szájukba raktak, de a tudatos létet élő ős jászok, táplálkozása is tudatos volt. Ők is tudták: „amit eszel, azzá leszel”. Igyekeztek mennél több gabonát, ha lehetett friss növényi terméseket, gyümölcsöket, mézet fogyasztani. Gombát sosem. Aki Napnak nem barátja, az az alantasoké.

Nyelv és vándorlás.

Az ős jászok tudása a Legfelsőbb kinyilatkoztatásából táplálkozott, de ez a bölcsesség nem kérkedő elmefuttatás, hanem hitt, élt, tiszta megvalósítás volt. Ezért is volt nyelvük oly egyszerű. Kevés beszédűek, tömör gondolatúak voltak. A cifraságot nem csak életükben, viseletükben, szokásaikban, de nyelvükben is kerülték. Nem folytattak fennkölt eszmefuttatásokat, vitáik, nézetkülönbségeik alig ha voltak. Ismereteik, tudásuk ma sem titkos -bár nemigen ismerik- csak a lét, ahogy ember éli az életét, az mi a romlás biztos útja! Jászok ezt jól tudják ezredévek óta, de azt is megértik, nem tehetnek róla, sem ellene. Amíg csak lehetett járták a pusztákat, éltek a MINDEN-el örök barátságban, egyként, sosem perlekedve. Elfogadták sorsuk, így élték világuk, de búsak sosem voltak. Mi létfenntartáshoz kell, az ó régi pusztában minden megvolt. Legfőképp csekély emberlétszám. Mindenkinek volt helye sokáig. Nem tréfa, hogy értelem, mi földi lényeknek kijutott örökkön állandó, s amint sokasodik az értelmet leginkább birtokló ember, úgy válik egyre alantasabbá, szellemben kevesebbé az emberiség. Azok a népek és nemzetek, akik magukat testükkel azonosították, kiket ajzott vágy élvezetre, hatalomra, birtoklásra, azok testüket kényeztetve addig marakodtak, míg erősebben vágyó gyengébbet le nem gyűrte, magának alá nem vetette. Mivel magát hitte önmagának, lél-ről már nem is tudott, önvéreit jogos utódjának véelve a csillapíthatatlan kéjvágy folytán elszaporodott. Ahogy szűkült a tér, amint fogyott a rét, kerültek közelebb egymáshoz, lett állandó nézeteltérés. Egyszer egy bölcs tanítót tanítványai kértek, hogy mutasson nekik egy biztos pontot, mihez hitüket, értelmüket, egész életüket szilárdan lehorgonyozhatják. A mester botját az égnek szegezte. A bot vége mindnek más és más pontot mutatott. Mindenki más. Az írott emberi gondolatok elrejtésére mindenféle furfangos, titkos módokat, jeleket, megfejthetetlen rejtelmeket fundáltak ki, holott gyakorta a gondolatsor formája, a közlés tárgy- és tényyszerűsége, módja elégséges ahhoz, hogy akár évtizedekig senki el ne olvassa. Nézzünk körül; mit olvasnak ma, akik ha olvasnak! Nem kell tartani attól, hogy a nagy „titkokat” fölfedik. A titkos írás másik módozata, amikor csak mélyértelmű szavak sorakoznak, legtöbbször megmagyarázhatatlan gyökökként (szutra) beavatatlannak megfejthetetlen tartalommal. Ekképpyszerűen beszéltek az ős jászok. Nem ismertek egyes szám első személyt. Ilyen formán: - Idő Úr hogy van? -kérdi egyik jász a másikat. - Az Idő Úr haragos. -szólt a válasz. Mindez annyit jelentett, hogy az időjárási viszonyok kellemetlenebbek lesznek. Hogy milyenek? Nem kell részletezni, hisz a pusztai nomád, tűr bármily viszontagságot. Ha egymás felől érdeklődtek? – As vitéz, hogy van? -így a kérdés. - As vitéz jól van. -hangzott As válasza. Magukat, Atyjuktól kapott nevükkel határozták meg, de életük során nemegyszer változó, ragadványneveket is kaptak. E ragadványnevek; készségek, tulajdonságok, erősségek, sajátos szokások jelölései. Voltak/vannak gyermekded gondolatok, melyek oly egyszerűek, oly ártatlanok, mint a legtisztább gyermek. Ezeket „épesű” felnőtt csak ha megmosolyogja, de ésszel föl nem foghatja. Tehát ki így szól, épúgy titkosan beszél. A vándorlás -a természet adta- örök változás. A világ s a lét természete a mozgás, a megállás halál, végső pusztulás.

Borzák Balarám Béla